

Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2024-0465

(prof. mr. M.L. Hendrikse, voorzitter, mr. F.H.E. Boerma,
mr. dr. D.P.C.M. Hellegers, leden en mr. D.W.Y. Sie, secretaris)

Datum uitspraak	3 juni 2024
Klacht van	De heer [naam 1] en mevrouw [naam 2], verder te noemen de consumenten
Tegen	Coöperatieve Rabobank U.A., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving en uit de de algemene voorwaarden

Samenvatting

Opzegging kredietfaciliteit. De bank heeft de kredietfaciliteit op de gezamenlijke betaalrekening van de consumenten opgezegd. De commissie is van oordeel dat de bank de kredietfaciliteit mocht opzeggen. Het is gebleken dat de consumenten niet voldeden aan de voorwaarden die voor de kredietfaciliteit golden, aangezien er geen inkomen werd bijgeboekt op de aan de kredietfaciliteit gekoppelde gezamenlijke betaalrekening. De voorwaarden die de bank stelt voor de kredietfaciliteit komen de commissie niet onredelijk voor. Verder is het de commissie niet gebleken dat de opzegging van de kredietfaciliteit naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. Er is ook geen grond gebleken om tot toewijzing van de gevorderde schadevergoeding over te gaan. De vorderingen van de consumenten worden afgewezen.

1. Procedure

- 1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consumenten; 2) het verweerschrift van de bank; 3) de repliek van de consumenten en 4) de dupliek van de bank.
- 1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.
- 1.3 De consumenten en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

- 2.1 De consumenten hebben bij de bank onder meer een gezamenlijke betaalrekening met een kredietfaciliteit 'Rabo Kort Roodstaan' (hierna: de kredietfaciliteit), waarmee zij de mogelijkheid hadden om voor een bedrag van € 500,- rood te staan op de betaalrekening.

Op de overeenkomst zijn de Voorwaarden Rabo Kort Roodstaan en Rabo Studenten Roodstaan 2021 (hierna: de voorwaarden RKR) en de Algemene Bankvoorwaarden 2017 (hierna: de ABV) van toepassing.

- 2.2 Op 21 september 2023 heeft de bank de consumenten per brief geïnformeerd over haar besluit om de kredietfaciliteit per 20 november 2023 te beëindigen. Op 29 september 2023 hebben de consumenten bezwaar gemaakt tegen de voorgenomen beëindiging van de kredietlimiet door de bank. De verdere uitwisseling van standpunten door partijen in de interne klachtprocedure heeft niet geleid tot een oplossing van de klacht.

De vorderingen en klacht

- 2.3 De consumenten vorderen van de bank herstel van de kredietfaciliteit op hun gezamenlijke betaalrekening en een schadevergoeding van € 1.000,- vermeerderd met wettelijke rente vanaf 27 oktober 2023. Ter onderbouwing van hun vorderingen stellen de consumenten het volgende.
- 2.4 Ten eerste is de kredietfaciliteit op de gezamenlijke betaalrekening van de consumenten ten onrechte beëindigd. Er is geen sprake van overkreditering. Het is vreemd dat de consumenten ineens moeten aantonen dat er geen risico bestaat op overkreditering, terwijl de bank kan nagaan dat de consumenten al meer dan 25 jaar een bestendig inkomen ontvangen. Daarnaast is het onredelijk om te eisen dat het salaris op de gezamenlijke betaalrekening gestort moet worden. De consumenten beschikken over drie lopende betaalrekeningen bij de bank en zij beschikken over twee salarissen. Het is onmogelijk om salaris op alle lopende rekeningen te laten storten. Bovendien storten de consumenten iedere maand om en nabij € 3.000,- naar de gezamenlijke betaalrekening.
- 2.5 Ten tweede behandelt de bank de consumenten niet juist. De bank is verstrikt geraakt in haar eigen regels die niet meer uitvoerbaar en klachtgericht zijn. Zo hebben de consumenten naast de betaalrekeningen ook spaarrekeningen die als buffer (kunnen) fungeren. Aan de ene kant wordt het gebruik van het saldo op de spaarrekeningen gebruikt als argument tegen het rondpompen van geld tussen de betaalrekeningen, maar aan de andere kant wordt het ook als oplossing aangedragen tegen een eventuele roodstand. De bank behandelt de consumenten verder als nummer in plaats van als klant, terwijl zij al meer dan 40 jaar klant zijn van de bank.
- 2.6 Ten derde hebben de consumenten veel tijd gestoken in de klacht. De consumenten zijn mentaal veel bezig geweest met deze kwestie. De consumenten moeten elke keer zaken regelen en herstellen door de beëindiging van de kredietlimiet. Veel betalingen gaan niet door, omdat de limiet op € 0,- staat.

Het verweer

- 2.7 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consumenten. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Waar het om gaat

- 3.1 De commissie ziet zich voor de vraag gesteld of de bank gehouden is tot herstel van de kredietfaciliteit en betaling van € 1.000,-. De commissie is van oordeel dat de bank niet hiertoe gehouden is.¹ De commissie licht haar oordeel hieronder toe.

Het toetsingskader

- 3.2 Allereerst gaat het om de (gedeeltelijke) opzegging van een duurovereenkomst die door partijen voor onbepaalde tijd is aangegaan. Het toetsingskader voor de rechtsgeldigheid van een opzegging van een dergelijke overeenkomst wordt gevormd door de van toepassing zijnde voorwaarden (de voorwaarden RKR en de ABV) en de eisen van redelijkheid en billijkheid in de zin van artikel 6:248 Burgerlijk Wetboek (BW).
- 3.3 Ten aanzien van de eisen van redelijkheid en billijkheid heeft de Hoge Raad overwogen dat op grond van artikel 6:248 lid 1 BW aanvullende eisen kunnen gelden voor een opzegging, zoals het bestaan van een zwaarwegende grond voor de opzegging, het hanteren van een bepaalde opzegtermijn of het betalen van een (schade)vergoeding.² Ook kan de toepassing van artikel 6:248 lid 2 BW ertoe leiden dat een opzegging onder de gegeven omstandigheden onaanvaardbaar is.³
- 3.4 Uit de toepasselijke voorwaarden volgen de volgende afspraken tussen partijen. Er moet *inkomen* op de aan de kredietfaciliteit gekoppelde rekening worden bijgeboekt dat minimaal gelijk is aan de overeengekomen kredietlimiet (artikel 11 van de voorwaarden RKR). Daarnaast heeft de bank de bevoegdheid om het krediet te mogen opzeggen (artikel 17 van de voorwaarden RKR en artikel 35 de ABV). Eén van de gronden voor opzegging is te vinden onder sub b van artikel 17 van de voorwaarde RKR. Hierin staat dat de bank mag opzeggen als het inkomen dat maandelijks op de rekening wordt bijgeboekt lager is dan de kredietlimiet.

De bank mocht de kredietfaciliteit opzeggen

- 3.5 De commissie is van oordeel dat de bank de kredietfaciliteit mocht opzeggen. Het staat niet ter discussie dat de consumenten hun inkomen niet ontvingen op de gezamenlijke betaalrekening en daarmee niet voldeden aan artikel 11 van de voorwaarden RKR.

¹ Vergelijk GC Kifid nr. 2023-0756, te vinden op www.kifid.nl.

² Hoge Raad 2 februari 2018, ECLI:NL:HR:2018:141 (Goglio/SMQ Group), overweging 3.6.3. Zie ook Hoge Raad 10 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1134 (Pensioenfonds/Alcatel-Lucent), overweging 4.4.2. Vgl. GC Kifid nr. 2023-0407.

³ Hoge Raad 2 februari 2018, ECLI:NL:HR:2018:141 (Goglio/SMQ Group), overweging 3.6.4.

Het laten bijstorten van (voldoende) inkomen is weliswaar geen vereiste voor het bestaan van de rekening, maar wel voor de kredietfaciliteit.

- 3.6 De bank heeft toegelicht dat het haar beleid is dat zij op basis van het bijgestorte inkomen kan beoordelen of sprake is van verantwoorde kredietverstrekking. Dit beleid komt de commissie niet onredelijk voor. De commissie kan zich voorstellen dat de bank voor een betaalrekening waaraan een krediet gekoppeld is, de voorwaarde stelt dat op de betaalrekening bestendig inkomen wordt gestort. Met de bank is de commissie van oordeel dat geen sprake is van bestendig inkomen, indien het bedrag waarmee een tekort op het krediet wordt aangevuld afkomstig is van andere betaalrekening.
- 3.7 Dat de consumenten ook andere rekeningen bij de bank hebben lopen waarop wel hun inkomen wordt gestort en dat zij voldoende spaargeld hebben, betekent niet dat de voorwaarde van de bank onredelijk is. De commissie ziet verder geen aanleiding om te oordelen dat de opzegging van de kredietfaciliteit onder de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. De noodzaak voor de consumenten voor het behoud van de kredietfaciliteit is voor de commissie onvoldoende gebleken.

Geen grond gebleken voor de gevorderde schadevergoeding

- 3.8 Tot slot oordeelt de commissie dat er geen grond is voor een schadevergoeding nu – zie hierboven – van een toerekenbare tekortkoming van de bank geen sprake is. Ten overvloede merkt de commissie nog op dat een vergoeding voor de bestede tijd van een consument in beginsel volgens haar vaste lijn niet wordt toegewezen.⁴ De commissie wijst daarom ook deze vordering af.

4. De beslissing

De commissie wijst de vorderingen af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 oktober 2023, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

⁴ Zie onder meer GC Kifid nrs. 2016-360, 2021-0671 en 2021-0831, te vinden op www.kifid.nl.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 oktober 2023, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999

Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving en uit de algemene voorwaarden

Burgerlijk Wetboek Boek 6

Artikel 248

- 1. Een overeenkomst heeft niet alleen de door partijen overeengekomen rechtsgevolgen, maar ook die welke, naar de aard van de overeenkomst, uit de wet, de gewoonte of de eisen van redelijkheid en billijkheid voortvloeien.*
- 2. Een tussen partijen als gevolg van de overeenkomst geldende regel is niet van toepassing, voor zover dit in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn.*

Voorwaarden Rabo Kort Roodstaan en Rabo Studenten Roodstaan 2021

Bijzondere bepalingen voor Rabo Kort Roodstaan

2. Uw krediet

- 1. U spreekt met ons een kredietlimiet af. Met het krediet mag u tot de kredietlimiet rood staan op de rekening. U kunt het krediet bijvoorbeeld gebruiken om betalingen van de rekening te doen. Of om geld op te nemen van de rekening.*
- 2. Het krediet is doorlopend: u kunt dus opnemen, terugbetalen en weer opnemen. Behalve als wij iets anders met u hebben afgesproken.*
- 3. Wij mogen altijd bepalen dat u het krediet niet mag gebruiken. Ook mogen wij altijd de kredietlimiet verlagen. Als wij dit doen, zullen wij u dat zo snel mogelijk laten weten.*
- 4. Bent u met meer rekeninghouders? Dan kan iedere rekeninghouder afzonderlijk het krediet gebruiken.*
- 5. U mag altijd boetevrij (extra) terugbetalen, zowel het gehele gebruikte krediet of een deel daarvan.*

Bijzondere bepalingen voor Rabo Kort Roodstaan

11. Hoeveel inkomen moet er minimaal op de rekening worden bijgeboekt?

Het inkomen dat maandelijks op de rekening wordt bijgeboekt moet minimaal gelijk zijn aan de kredietlimiet die wij met u hebben afgesproken. Wij bepalen wat wij verstaan onder inkomen. U moet het ons laten weten als het inkomen dat op de rekening wordt bijgeboekt minder wordt dan de kredietlimiet. Is het inkomen dat maandelijks wordt bijgeboekt lager dan de kredietlimiet? Dan kunnen wij de kredietlimiet verlagen. Wij laten u dit dan weten.

17 Wij zeggen het krediet op

1. Wij mogen het krediet altijd opzeggen. Het gebruikte krediet kunnen wij dan meteen opeisen. Wij kunnen het krediet opzeggen en opeisen onder meer als:

- a. u langer dan drie maanden rood staat op de rekening
- b. het inkomen dat maandelijks op de rekening wordt bijgeboekt lager is dan de kredietlimiet
- c. u meer rood staat dan de kredietlimiet
- d. één van de rekeninghouders is overleden
- e. u niet meer in Nederland woont of wij mogen aannemen dat u binnen enkele maanden niet meer in Nederland woont
- f. u ons bewust onjuiste informatie heeft gegeven om het krediet te krijgen en wij zouden u het krediet niet of op andere voorwaarden hebben gegeven als u ons juist had geïnformeerd
- g. de wettelijke schuldsaneringsregeling voor u is aangevraagd
- h. uw faillissement is aangevraagd
- i. wij vinden dat de bankrelatie met u een gevaar vormt voor de integriteit van ons of de financiële sector. Bijvoorbeeld bij een vermoeden van fraude of als de goede naam van ons of van andere banken wordt aangetast
- j. u bent vermist of het vermoeden bestaat dat u bent overleden
- k. uw vermogen of een deel daarvan onder bewind of beheer wordt gesteld
- l. u onder curatele wordt gesteld
- m. u een beroep doet op de gemeentelijke schuldhulpverlening of een voorstel doet voor een minnelijke schuldsanering
- n. er beslag wordt gelegd op uw inkomen of vermogen
- o. u niet doet wat wij hebben afgesproken
- p. wij vinden dat u niet voldoet aan sanctiewet of -regelgeving zoals opgelegd of vastgesteld door de Verenigde Naties, de Europese Unie, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten, of een andere partij die volgens de wet, verdrag of op een andere manier bevoegd is zulke regels op te stellen.

Wij bepalen wat valt onder sanctiewet of -regelgeving en ook of de betreffende partij bevoegd is zulke regels op te stellen.

2. Als wij het krediet hebben opgezegd, moet u alles wat u aan ons verschuldigd bent, meteen aan ons betalen.

Algemene Bankvoorwaarden

Artikel 35 – Opzegging van de relatie

U kunt de relatie opzeggen. Wij kunnen dit ook. Opzegging betekent dat de relatie eindigt en alle lopende overeenkomsten zo snel mogelijk worden afgewikkeld.

- 1. U kunt de relatie tussen u en ons opzeggen. Wij kunnen dit ook. Het is daarvoor niet nodig dat u in verzuim bent met de nakoming van een verplichting. Wij houden ons bij opzegging aan onze zorgplicht als genoemd in artikel 2 lid 1 ABV. Als u ons vraagt waarom wij de relatie opzeggen, dan laten wij u dat weten.*
- 2. Opzegging betekent dat de relatie en alle lopende overeenkomsten worden beëindigd. Gedeeltelijke opzegging kan ook. In dat geval kunnen er bijvoorbeeld bepaalde overeenkomsten blijven bestaan.*
- 3. Als er voor de beëindiging van een overeenkomst voorwaarden gelden, zoals een opzegtermijn, worden die nageleefd. Tijdens de afwikkeling van de relatie en de beëindigde overeenkomsten blijven alle toepasselijke voorwaarden van kracht.*